

1855-07-29

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Laura Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Paris

Arkivplacering:
FA 2-021-00044

Keywords:
Travel letter, travel letters

SUMMARY

Travel letter to Laura Jacobsen with impressions of J. C. Jacobsens first visit to France.

TRANSSKRIFTION

Fortsættelse af Reiseberetningen

Paris Søndag Morgen d. 29 Juli

I onsdags Middags tog jeg fra Carlsruhe og kom til Strassburg henad Aften. Min første Indtrædelse paa Frankrigs Grund gjorde et forunderligt oplivende Indtryk paa mig, som jeg ikke ret veed at forklare mig Aarsagen til.- Maaskee laa det for en Deel i min Sindstemning, som er oprømt over det faglige udbytte af min Reise i Tydskland, hvorved jeg nogenlunde er kommen paa det rene med Hensyn til min fremtidige Virksomhed, maaskee laa det for en Deel i min Sindsstemning, som er oprømt over det heldige udbytte af min Reise til Tydskland, hvorved jeg er nogenlunde kommen paa det Rene med Hensyn til min fremtidige Virksomhed, maaskee laa det ogsaa i den stærke Modsætning mellem det kjedsommelige Anstrøg som hviler over de tydske Byer jeg først havde besøgt, navnlig Carlsruhe og den livlighed der hersker i en fransk by, vist er det jeg maatte bide mig i læberne for ikke at gaae og lee paa Gaden. Endnu samme Aften gjennemstrefede jeg en Deel af Strassburg og gjorde dermed mine første Forsøg paa at tale Fransk. Dette gik endda ret taaleligt; jeg kan i hvert Fald gjøre mig forstaaelig, men derimod kan jeg aldeles ikke forstaae Franskmaendene. Der er en utrolig Forskjel paa at see (læse) dette Sprog og at høre det. Forresten kan man i Strassburg hjælpe sig med Tydsk. I Torsdags besaae jeg Staden paa alle Kanter, men jeg har ikke Tid til at dvæle ved stor Beskrivelse. Jeg besteg naturligviis Taarnet paa "Mynster" (i smukt Veir) og dvælede længe paa dette Kunstværk, det skjønneste i sin Art, jeg har seet. Man kan ikke blive træt af at beundre den overordentlige Lethed og Ziirlighed hvormed Stenmasserne ere optaarnede til en Høide af 436 Fod paa en Basis af ikke mere end 50 Fod i Quadrat. Dagen før jeg var der, havde et Jordskælv rystet Taarnet, men uden at Gjøre nogen Skade. Jeg fik først Underretning derom, da jeg stod paa det høieste Punct, man kan komme. Denne Meddelelse paa dette Sted og Tanken om en Gjentagelse var just ikke behagelig, men glemtes snart. Fredag

formiddag tog jeg til Paris hvor jeg ankom sent om Aftenen og efter 2-3 forgjæves Forsøg omsider fik et lille Kammer i 6te Etage i Hotel Windsor.- Der kunde jeg dog ikke udholde det og søgte igaar et bedre Logis, Hotel du Rougemonts ved Boulevard Poissonière, hvor jeg har det godt (i 4. Etage) men

maa betale 10 francs om Dagen! Paris bliver snart overfyldt af Reisende.

Den første Dag i Paris. Hvorledes skal jeg give en nogenlunde anskuelig Forestilling om dens Indhold? ----- (fortsat Tirsdag Aften) Ja! længere naaede jeg ikke fordi jeg strax indsaae, at jeg ikke vilde faae Tid til at behandle dette umaadelige Stof. Siden har der heller ikke været Tid, thi det gaaer mig i Paris som naar jeg faar en ny Roman; jeg har ikke Ro før jeg er kommen til Enden, men det er ikke let at komme til Enden af Paris, thi hvergang man bladrer om og vil kige lidt paa et andet sted, bliver man fængslet af Indholdet og avancerer kun meget lidt.- Men hvad har jeg da seet i disse 4 Dage? Det er i Grunden snart sagt: Tuillierierne og Haven derved, Concordepladsen osv, osv; Louvre fra alle Kanter udvendig og hele Museet deri; Vandreudstillingen af Industri og Do Udstilling af Kunst (hver af disse Udstillinger har taget en Heel Formiddag indtil Kl 2 og Louvre omtrent samme Tid): Resten af Dagen er gaaet med at spise til Middag, hos Vefour, Very, Frascati og derefter deels med at spadserere paa Boulevarder, deels i Theatret, nemlig Theatre francaise og den store Opera hvorfra jeg efter et kort Ophold paa en Café først er kommen Hjem kl 12½ eller derover.- Jeg har desuden gennemstrefjet den vidtstrakte Deel af Byen med Palais Royal og de mangfoldige Passager, staaet og gaaet ind i flere hundrede for ikke at sige Tusinde Boutiker!! hilst paa den gl Napoleon paa Vendôme Søilen, har betragtet Nôtre Dame Kirkens Taarn, seet Pantheon, Haven ved Luxembourg og Jardin des Plantes og Menageriet.- De sidste nævnte Steder har jeg været idag og jeg havde gjort Regning paa, at jeg derefter skulde have god Tid i Eftermiddag til at skrive, men det lykkedes ikke. Jeg kom først til Middagsbordet Kl. 6, skulde i Café Danemark for at læse "Berlingske", men maatte baade paa Veien dertil og derfra igjennem Palais Royal og er man først kommen derind, saa er det ikke let med den bedste Villie at komme ud deraf. Før man veed deraf, er 1 Time eller 2 løben som ingenting. Det er et stærkt, men fuldt berrettiget Udtryk, naar jeg sammenligner Opholdet der med

et Fee-Eventyr. Jeg veed intet sandere!

Den brogede Menneskemængdes Summen, Børnenes Støi og muntre Leeg, Springvandets Pladsken, Musikkens Brusen, Opvarternes syngende Raab, fængsle og bedøve Øret, medens Øiet overvældes af de forskjelligste Indtryk, af de brogede Grupper, af de mægtige og skønne Bygninger som omgiver Haven med dens Statuer, Træer, Blomster, Græsplainer, og naar saa de Tusinde og atter Tusinde Gasflammer tændes, hvis Skin mangfoldiggjøres af de utallige med Guld, Sølv og Ædelstene prangende Boutiker, saa - ja, saa kan man fristes til, ligesom Jeppe paa Bjerget at knibe sig i Armen og spørge sig selv: "er det ogsaa virkelig dig, Jeppe?". Hvad der blandt Andet i en utrolig Grad forøger den magiske Virkning af det Lys Hav som de utallige Gasflammer udsende (f. Ex. i en lille Boutik med Sukkergodt og candiserede Frugter ikke mindre end 108 Blus!) er den umaadelige Anvendelse af Speilglas paa alle Vægge, Vinduesider, ja, udvendig paa Pillerne! Man veed defor ikke om det man seer, er henmod Een eller bagved, om det er paa den ene Side af Gaden, eller Passagen eller paa den anden. Man troer at streife en en Anden paa Armen og begynder paa et "pardon monsieur" og saa et det Eens eget Billede i Speilet man har streifet! - Er man endelig kommen ud af denne "fortryllede" Have og gaar opad Rue Vivienne (f. Ex.) saa er Omgivelserne vel ikke saa kostbare, men omtrent ligesaa glimrende, den samme Overflødighed af Speilglas og Gasflammer baade i og udenpaa Husene, saa at Gaden meget ligner Corso paa Moccili Aften i Rom og Larmen, - ja, den er endnu meget større. Limonadehandlere, Bladsælgere og Gud veed hvad mere, døver Øret med deres uophørlige Raab, hvortil kommer Larmen af de utallige Kjøretøier og det stadige, Langtrukne Varselsraab "Heh!" af Kudsken, som styre disse Vogne af alle mulige Former og Dimensioner, ligefra de mægtige 10 Alen lange Lastkærrer paa 2 Hjul og de store 2 Etages Omnibusser til de lette Fjacrer, eller de endnu lettere Kabrioletter med en fiin, smækker, ridende Jokey som Fører.

Det kan ikke nytte at begynde at omtale Enkeltheder, som jeg har seet. - Kun ganske i Almindelighed skal jeg berette, at det første Indtryk af Industripaladset var under min Forventning. Jeg sagde uvilkaarligt "er det det Hele?" - men det var heller ikke det Hele, thi da jeg efter flere Timers Forløb havde gaaet mig træt og seet mig møet deri opdagede jeg at der var mere. I en Rotunde med

Kuppel vare lutter Keiserlige Herligheder af Kronjuveler, Sølvservice, Sévres- Porcelain og Gobelinstapeter og derpaa kom jeg i 2^{den} Afdeling, der er saa lang som Frederiksberg Allee, hvor de for mig interessanteste Gjenstande isærdeleshed fandtes af Maskinerier, Bygningsgjenstande osv.- Jeg glemte min Træthed og blev der endnu 3-4 Timer.- I Louvre fandt jeg min yndlinge, De italienske Mestre bedre repræsenterede end noget andet Sted. Jeg dvælede kun ved enkelte Stykker, da jeg behøvede hele Formiddagen til at gennemstrejfe det uhyre vidtforgrenede Locale for at orientere mig til det næste Besøg.- I en afdeling som jeg alene løb igennem, "de souveraine Minder", standsede jeg dog med Ærefrygt og Veemod ved Minderne om Napoleon, ved hans graae Frakke, hans lille trekantede Hat, ved den luvslidte, "lappede" Hat han havde brugt på St. Helena, og med den Fane (Gardens) som han tog Afsked med i 1814 og kyssede med det Ønske "at disse Kys maatte gjenlyde for Efterverdenen".- Hans Ønske er gaaet i Opfyldelse.

Napoleon kaldte Franskmændene "den store Nation" og de bleve det. De kunne atter blive det, thi Betingelserne ere endnu stedse tilstede i deres livfulde opvakte Aand, i deres Flid og rastløse Virksomhed og i deres Ærgjerrighed og Nationalitetsfølelse. Jeg maa tilstaae at jeg har faaet andre og bedre Tanker om dem, ved at see dem i deres Hjem, end jeg havde forhen. Blandt andet skal jeg kun udhæve, at jeg endnu ikke har seet noget Spor til den Letsindighed, som jeg har hørt og læst saa meget om hjemme. Det skulde da være de Damer i Snørelin og Underskjørt (af Silke) man seer indenfor adskillige Vinduer i Stueetagen! Men de ere af Vox! Nu er Kl. 12. Basta!

[På langs]

En venlig Hilsen til Alle, som læse disse Linier fra " den vidtforreiste Mand", hvis Tanker ofte, selv midt i Paris's Larm, mindes "Danas fagre Blommer".
Jacobsen

29, 55^{C.M.} Selskabet af Kjøbstadens Paris Sunday May 29de Juli
 7

Det Oerdske Midvær bag jeg for Carlsberg og Cens til Straalben
 fued Ofter. Min fædte Selskabet, som Carlsbergs Grund gjandt ad
 faavelstegit og liden Selskabet gav mig, som jeg ikke ved hvad det foretår mig
 Aandegnen bit. Men der har det for en del i min Tidshenning, som at
 agerind som det faldige Wdtykte af min Læse i Gudsland. Forand sig man
 kunde en Tidning som det hvar end fædte bit min fædte Selskabet;
 men der har det agere i den store Straalben med dem det fædte Selskabet
 som fædte som de fædte Læse jeg fædte Selskabet, som den Carlsberg og den
 Læse fædte der fædte i en fædte Læse, ved hvad det jeg menne hede mig
 har kom for ikke at gøre og hær for Gader. Men fædte Selskabet
 fædte jeg under af Straalben og gjæde Selskabet som Selskabet
 at alle fædte. Men jeg under og Selskabet, jeg fædte fædte Selskabet
 mig fædte Selskabet, som fædte Selskabet mig fædte Selskabet
 der en en fædte Selskabet som at fædte Selskabet Selskabet og at fædte Selskabet.
 Selskabet har min i Straalben guld fædte Selskabet og Selskabet
 fædte jeg fædte Selskabet som fædte Selskabet, som Selskabet og fædte Selskabet
 Selskabet. Jeg hede Selskabet Selskabet som fædte Selskabet (i fædte Selskabet)
 og fædte Selskabet som fædte Selskabet, som fædte Selskabet. Min fædte Selskabet
 fædte. Men der er ikke Selskabet Selskabet som fædte Selskabet
 og fædte Selskabet, som fædte Selskabet som fædte Selskabet af 456 Selskabet
 som en Selskabet af Selskabet Selskabet. Selskabet fædte Selskabet som fædte Selskabet
 fædte at det fædte Selskabet Selskabet, som fædte Selskabet som fædte Selskabet.
 Jeg fædte Selskabet Selskabet Selskabet, som fædte Selskabet som fædte Selskabet
 Selskabet. Den fædte Selskabet som fædte Selskabet og fædte Selskabet som fædte Selskabet
 jeg fædte Selskabet, som fædte Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet
 Selskabet, som fædte Selskabet som fædte Selskabet og fædte Selskabet Selskabet
 fædte Selskabet fædte Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet
 jeg dag ikke fædte Selskabet og fædte Selskabet at hær Selskabet. Hede Selskabet
 og Boulevard de la Trinité, som fædte Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet
 og Boulevard de la Trinité, som fædte Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet Selskabet

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

maas betalte 10 francs om Dagen! - Paris bliver snart overfuldt af plebsind,
Der findes dog i Paris! - Jantades skal jeg give en ugentlig ugentlig
Landskilling om den Tidsalder. - - - (Søndag Dindag Aften). Ja! langsom
31
4
kan jeg ikke se, fordi jeg ser ind i det, at jeg ikke vil se det til at hjælpe det
uendelige Hof. Der er det selve ikke mere end, det der gaaer mig. Paris er
naar jeg saa er i Landet; jeg ser ikke det som jeg er kommen til fuden,
men det er ikke det, at kommer til fuden af Paris, det ser jeg man bliver
om og med sig selv, saa at andet Hof, bliver man fængsel af Tidsalder
og avancerer den meget lidt. - Men jeg ser jeg de faar: det 4 Dage
Det er: Grundet med sig selv: Civillianer og Jesus derud, Landet og de
af, det; Lovers for alle Landet indvendig og fald skuffet der; "Hobandens
tinger af Tidsalder og de. Udvikling af Tidsalder. (Jeg af det Udvikling
for baget skal Landet indtil det, og Lovers omkring, fannet det).
Rafel af Dagen er gaaet med at se det til det, for Ogsaa, Ory, Fracat
og derfor det med at, fængsel for Caulesard, det i Epitaph, uendelig
Theatre, og de sine Operaer, Jantades jeg efter at lach, Ogsaa for
en Cafe først og kommer fra det Hof, eller drosser. - Jeg ser det
gjennemtraffet den uendelige del af Dagen med Palais Royal og de
mange af de Tidsalder, staa og gabet ind i flere hundrede, for ikke at
sige "Cantier" - Cantier!! - Jantades for den af Napoleon for Manden
Paalen, for det begynder Notre Dame, Tidsalder Caanen, fald, Pantheon, fannet
med Luxemburg og Jardin des Plantes og Management. - De faldt,
naar det Hof. Jeg ser snart idag og jeg faldt gjent, Legering paa, at jeg
drosser faldt for det Hof. - fannet det til at, fannet, man - det faldt
det. Jeg ser snart til Midt det hvide Hof, faldt i Cafe Danmark
for at lach "Berlingske", men maatte paa hader paa Min det det og
drosser igennem Palais Royal og er man faldt, fannet det Hof,
for er det ikke det med den badte Tidsalder at, fannet det Hof.
Det er man med den, er 1 eller 2 Litan paa Tidsalder.
Det er at, faldt, men faldt hvidt det Hof, naer jeg fannet det Hof
Ogsaa det med at, fannet det Hof. Jeg ser ind, fannet det Hof!

Den kongelige Medicinalrædsels Rådmand, Carlsberg, Nær og uindtan Læge,
Opriisgaardets Plakker, Medicinal Rådmand, Opriisgaardets Rådmand, Raab,
fængsle og kalise Raab, uendens flid ankommer af de førstnævnte Raab,
Læge, af de kongelige Rådmand, af de kongelige og kongelige Rådmands
Tun angives Raab med den Naturlig, Læge, Læge, Rådmand,
og naar saa de Rådmand og alle Rådmands Raab, Læge,
Nær mangfoldiggjører af de utallige med Gul, Rådmand og Rådmand
gængende Rådmand, ja - ja, ja naar man først har det, Læge, ja
saa Rådmand at tænke sig. Læge og Rådmand sig selv: "at det ogsaa
indtællig sig, ja - ja - ja" med den Naturlig Rådmand, en utallig Rådmand
den kongelige Rådmand af det Rådmand, ja den utallige Raab med den
Rådmand (H. H. i en lille Rådmand med Rådmand og Rådmand Læge har det
mindre end 108 Rådmand!) ja den utallige Rådmand af Rådmands Raab
alle Raab, Rådmands Raab, ja, uendens ja Rådmand. Man naar Rådmand
det om det man først, en Rådmand fra alle Raab, en det ja Rådmand
saa Rådmand af Rådmand, alle Raab og alle Raab ja den Rådmand. Man naar
at Rådmand en Rådmand ja Rådmand og Rådmands ja at "Rådmand Rådmand"
og ja en det Rådmand Rådmand i Rådmand man ja Rådmand! -
Ja man indtællig Rådmand ind af Rådmand, Rådmands ja og ja og Rådmand Rådmand
Rådmand (H. H.) ja en Rådmands Raab med den ja Rådmand, man Rådmand
Læge og Rådmand, den Rådmand Rådmands Raab af Rådmand og Rådmands
Rådmand, og Rådmand Rådmand, ja at Rådmand Rådmand Rådmand ja Rådmands
Rådmand: Rådmand og Rådmand - ja, den en Rådmand Rådmand Rådmand. Rådmands
Rådmand, Rådmands Raab og Rådmand Rådmand, den Rådmand med den Rådmands
Læge Raab, Rådmand Rådmand Rådmand af de utallige Rådmands Raab og Rådmand,
Rådmand, Rådmands Raab Rådmands Raab "Rådmand" af Rådmand, ja Rådmand Rådmand
Rådmand af alle Rådmands Raab og Rådmands Raab, Rådmands ja Rådmands Rådmand
Rådmand Rådmands ja Rådmand og de Rådmand, Rådmands Rådmands Rådmand
de Rådmand Rådmand, alle Rådmand Rådmand Rådmands Raab med en Rådmand, Rådmands,
Rådmands Rådmand ja Rådmand.

